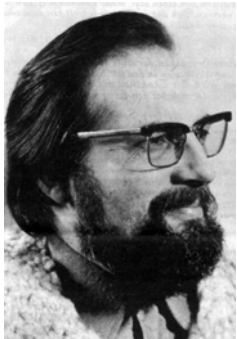

ISMÉT SZÜRKÉBB LETT EGY KICSIT A VILÁG

ANTOON VERMEYLEN EMLÉKEZETÉRE

Ismét szürkébb lett egy kicsit a világ. Elment Antoon Vermeyleen barátunk, a kiváló flamand üvegfestő- és grafikusművész. Teste 2012. február 19-én megadta magát.

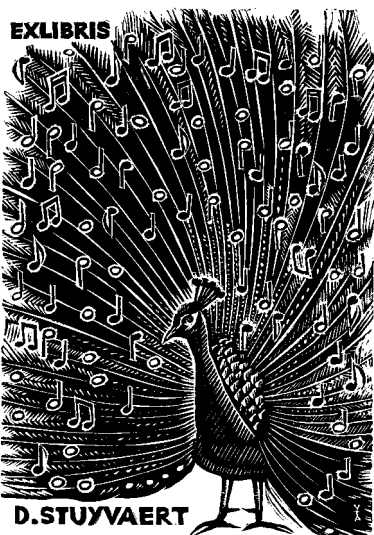
Sokan ismerhették Öt, hiszen az utolsó csaknem 20 esztendő társával – másik felével, Horváth Herminával – gyakorlatilag Magyarországon élte le.

Antoon Vermeyleen 1931-ben született Belgium Flamand fővárosában, Antwerpenben. Középiskolai tanulmányai után, a Királyi Akadémián előbb zongoraművésznek készült, s mellette zeneszerzést tanult. Kiváló, és sikeres előadóművésznek indult, de soha ki nem derülő okok miatt feladta szólista karrierjét, és visszaült az Akadémia padjaiba, és elvégezte annak a grafika szakát is. Mestere, Jan Wouters unszólására megtanulta az ólomüveg készítés nehéz mesterségét is.

A művészetek két – nem is olyan messze álló – vonulata közül a képzőművészetet választotta hivatásául. Bizonyára ehhez hozzájárult az a baráti kör, akik a '60-as évek elején Mark F. Severin mester szellemi irányítása alatt igyekeztek megváltani a világot. A társak közül most Gerard Gaudaent és a később csatlakozó Frank-Ivo van Dammot emelem ki a sorból, remélem a többieket sem bántom meg, de kettejüket üdvözölhettem a Kapoli Múzeumban egy-egy kiállítás apropójából.

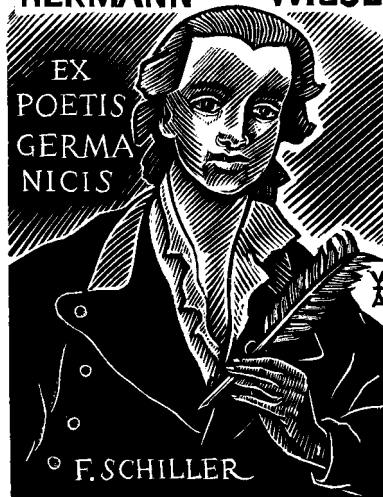
Antoon Vermeyleen a régi flamand mesterek nyomdokain haladva készítette ablakait, a grafika műfajában pedig leginkább fametszésű ex libriseit. S itt szeretném felhívni a nagyérdemű figyelmét, hogy a két műfajt, klasszikus esetben semmiképp nem lehet szétválasztani. Bár az ablak színes, feltűnően az, a történetet kifejezni a rajzzal lehet csak, mert itt nincsen lehetőség a színek árnyalásával lazúrosan dolgozni, a színezék sajátosságai miatt. Kicsit lehet hozzátenni, de a lényegét grafikailag kell előadni, nem kevés jövőbelátással, mert hogy valójában mi kerül ki az égetőkemencéből, csakúgy mint a nyomóhenger alól, meglátni csak a mű elkészülte után lehetséges.

Munkái csendesek, kedvesek, finom humorral átítatottak. Olyan világot tárnak elénk, ami minden jóézésű ember lelke mélyén ott van, s csak az utóbbi évtizedek pénzéhségének mocskos iszapja próbálja eltakarni. Némelyek szerint régimódiak, szerintem klasszikusak, s éppen ezért időtállóak. Nem kell egyik mellé sem műtörténészt állítani, aki elmagyarázza, mit is akart mondani a mester. Mesét látunk, mely első pil-

Antoon Vermeyleen grafikája, 70×50

HERMANN WIESE

Antoon Vermeyleen fametszete X2 (1984), 70×50

lanatban érhető és egyértelmű. Ha adunk az időnkéből még pár percet, meglátjuk azokat a finomságokat, ami az egyszerű történetnek kis csavarral újabb értelmet ad. Mint a zenében a téma alá rendelt felütés.

Antoon Vermeyleen nyugdíjazásáig a Királyi Akadémia professzora volt, számos díj és kitüntetés birtokosa.

Egészsége 2007-

ben megromlott, súlyos agyvérzést kapott. Az orvosok feladták, de a gondos ápolás hatására hónapok múltán visszatért a kómából, sőt visszanyerte bal oldalának mobilitását. Újra tanult kommunikálni, az értelme szerencsére nem sérült. Fantasztikus erővel és belenyugvással megtanult ilyen körülmények mellett élni, méghozzá minőségi életet. Megtanult ismét rajzolni, immár bal kézzel. Másik fele: Horváth Hermina ápolta, minden nappal újabb értelmet adva az életüknek.

Pár hónappal ezelőtt azonban egy ostoba baktérium véget vetett ennek az idillt súroló állapotnak, s a fertőzés február 19-én véget vetett Antoon Vermeyleen életének.

Neki és társának, Horváth Herminának köszönheti a balatonlellei Kapoli Múzeum a flamand képzőművészet számos élő klasszikusát, akik eljöttek hozzánk egy-egy kiállítás erejéig.

Neki köszönhetjük azokat a kellemes beszélgetéseket, melyek bár meglehetősen keverék nyelven zajlottak, de mert egy rugóra jár az agyunk, ez nem okozott semmi problémát.

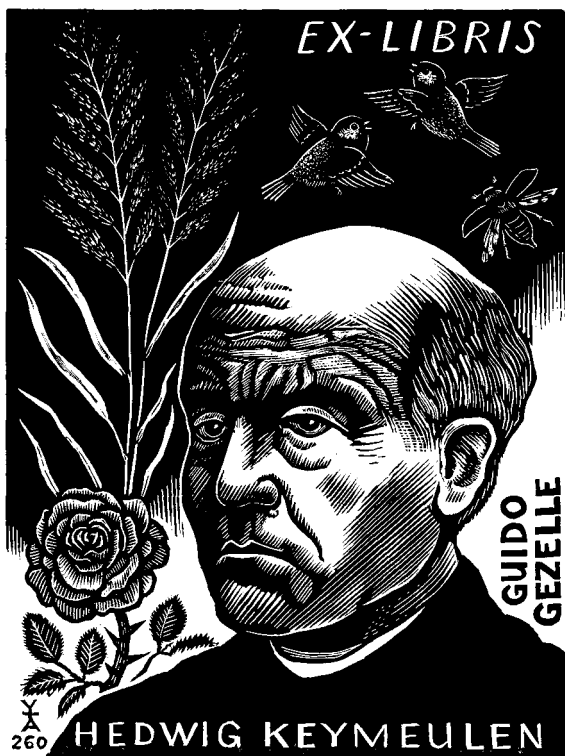
Antoon Vermeyleen fametszete, X2, Op. 193 (1990), 100×65

Neki köszönhetjük a művészetét, melyet bármely technikával művelt, egy a mindenségen áthatoló szeretettel tette. Szeretettel, természetes egyszerűséggel és kedves humorral.

Neki köszönhetjük, hogy egy kicsit jobbak lettünk, mert Ő olyan volt, hogy nem tehattünk másképp, mert Antoon egy ilyen jelenség volt.

Köszönjük!

Ligeti Gábor

Antoon Vermeulen fametszete, X2 (1999), 100×75

Horváth Hermina kérésére közöljük Kosztolányi Dezső: Halotti beszéd c. versének részletét:

És szötte álmát mint színes fonált:
a homlokán feltündökölt a jegy,
hogy milliók között az egyetlenegy.

Keresheted őt, nem leled, hiába
se itt, se Fokföldön, se Ázsiába,
a multba sem és a gazdag jövőben
akárki megszülethet már, csak ő nem.
Többé soha
nem gyúl ki halvány-furcsa mosolya.
Szegény a forgandó, tündér szerencse,
hogy e csodáit újólag megteremtse.

Édes barátaim, olyan ez épen,
mint az az ember ottan a mesében.
Az élet egyszer csak órája gondolt,
mi meg mesélni kezdtünk róla: „Hol volt...”
majd rázuhant a mázsás, szörnyű mennyből
s mi ezt meséljük róla sírva: „Nem volt...”
Úgy fekszik ő, ki küzdve tört a jobbra,
mint önmagának dermedt-néma szobra.
Nem kelti föl se könny, se szó, se vegyszer:
Hol volt, hol nem volt a világon egyszer.

„ÁGHRÓLSZAKADTH” NAGY ÁRPÁD ÉS FIAI

Emlékező kiállítás Csongrádon

Ragyogó tavaszi napsütéses idő és egy vonzó című kiállítás – „Ághrólszakadth” Nagy Árpád és fiai. A csongrádi ötvös-ség és grafika hőskora – indította útra március 16-án a KBK Szegedi Csoportjának tizenkét tagját titkárunk, Rác Mária szervezésében.

A kicsit hosszú cím a tárlat tartalmára utal, mely egyben tisztelgés is a ma már alig ismert, jobbára az évfordulói alkalmával felidézett, kivételes tehetségű ötvös, grafikus, ex libris készítő és tipográfus emléke előtt.

Nagy Árpád életének, művészi tevékenységének közel húsz éve kötődik Csongrádhoz. Ez idő alatt – mint a kiállítás méltató szövegében olvashatjuk – „meghatározó szereplője volt a város kulturális életének, ha úgy tetszik bizonyos szempontból feltette városunkat a magyar kultúra és művészet térképére (másokkal egyetemben).” (Ujszászi Róbert)

A számos eredeti dokumentummal, fényképpel illusztrált első kiállítási egységben életpályája rövid történetével ismerkedhetünk meg, mely 1894-ben Hatvanban kezdődött, s 1959-ben Hódmezővásárhelyen fejeződött be. A történelem viharaiiban megélt megpróbáltatások, viszontagságos életútja harminc településhez kötődtek. (Lásd Kisgrafika 1991/4, 3. o.)

Külön is említik emléke őrzése, ébresztése részeseinek nevét, közülük is Rózsa Gáborét, aki a kiállított jegyzékében a grafikai életmű első felét dolgozta fel, majd pedig a dokumentumokban gazdag írásában a két művész példászerű vetélkedését: „Kisgrafikai párbaj Drahos István és Nagy Árpád között (1956-1958)”, mely a Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. 1991/92. 1. kötetében jelent meg, s amelyből megismerjük a neve előtti, különös hangulatú jelző történetét is.

Nagy Árpád grafikája, Op. 137 (1937), 110×170